

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Földön negyedévre . . . 12 .
 Földön: negyedévre . . . 5 .
 Egész évre 20 .

László József
 laptulajdonos.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adatkak vissza.

Aratás.

Debreczen, július 11.

Egy esztendő verejtékes munkájának eredménye, egy esztendő gazdasági életének bázisa nálunk a termés. A gazdasági élet minden terén a várakozás szélesöndje uralkodik már hetek óta. Remény kél az emberekben és a vállalatokban, de egyuttal aggodalom is, hátha az utolsó pillanat halomra dönthet minden kalkulust.

Mert az ideai tavasz és nyár-elő nem hozott normális időjárást. Több volt a hideg és az eső, mint a meleg és a napsugár. S ha nagyobb baj nem is támadt, az a hátrány máris evidens, hogy Péter-Pál napjára nem érett kasza alá a termés. Késedelem lesz, legalább egy heti, ha ugyan addig a jóságos ég derülten fog alámosolyogni vetéseinkre. Pár nap múlva azonban, reméljük, megindul s be is fejeződik Magyarország szent életmunkája.

Ezer meg ezer kaszán villan meg a ragyogó napsugár és su-

hogásuk alatt rendekbe dől a gabona.

S ettől a pillanattól kezdve megindul a gazdasági esztendő óriás és komplikált gépezete. Ezer meg ezer existenzia, vállalat és intézmény várja a táplálékot a terméstől. Csak ilyenkor, az aratás küszöbén tárul elénk egész jelentőségében az a messzire és mélyreterjedő hatás, a melyet a termés egész gazdasági életünkre gyakorol.

Hogy megtelnek-e esordultig a csűrök, a hogy némelyek remélik? — ma még nem tudjuk. A sok eső és hideg ártott a termésnek s a kilátások, a melyek néhány hét előtt szerfölött biztatók voltak, némileg csökkentek. De annyi már most bizonyosnak látszik, hogy az ideai termés jobb lesz a tavalyinál. A búzának kalász- és szemképződése nagyobbára kedvező körülmények közt történt s a hivatalos jelentések minőségileg is kielégítő, helyenkint jó eredményt helyeznek kilátásba. Nem ugyan kitünő, de jó középtermésre számít a hivatalos

kimutatás, a midőn 40 millió métermázsát meghaladó termésbecslést nyujt. Egy jó középtermés pedig már szerencsés esély és mondhatni: örvendetes, országos esemény.

A tavalyi 33 millió métermázsához képest 7 millióval több ígérkezik az idén.

Ebben a hét millió métermázsá pluszban rejlik a jövő esztendő gazdasági föllendülésének reménye. Föltéve persze, hogy az átalakulás nem devalválja tulságosan a terméstöbblet értékét.

Ami kiválóképen örvendetes, az, hogy buzatermésünkre esik a kedvező eredmény oroszlánrésze. Ugy mennyiség, mint minőség dolgában megfelel a termés a jó középátlagnak. Már pedig a magyar buza ma még mindig a világ legjobb buzája. Aczélossága, sikértartalma, örlésre való alkalmas volta párját ritkítja. Így hát a külföldi fogyasztópiacok biztosítvák számára. Ha kissé elkésve is, de még mindig jóval korábban kerül a mi búzánk a piacra,

A „Szabadság“ tarczája.

A késmárki várban.

Irta: ifj. Rácz Lajos.

Az állomáson diszbandérium helyett zuhogó eső fogadott. De hát az esőhöz szokva már az, aki egész nyarát arra szánta, hogy a Tátravidék szépségeit megismerje. Eső nélkül ez nem megy.

Mondom, zuhogó esőben jártam be a várost, melyhez történelmünknek annyi szála fűződik, ahol még ma is minden a nagy multra emlékeztet. A mult érdekes emlékei között különben erős pezsgéssel él, fejlődik, halad a jelen.

Ha nem is olyat, mint egykor, Késmárk ma is nagy szerepet visz a felvidéken.

A lépten nyomon látható sok emlék megtekintése után dobogó szívvvel siettünk Késmárk legérdekesebb emléké-

hez: a várhoz. Már a főtér végéről feltűnik különös csipkészerű falával, szögletes tornyaival. Öblös boltozatos kapun, egyik sarok toronynál térünk be a várudvarra. Epen restaurálják, a munkálatok eddigi előrehaladásából ítélve, stilszerűen, sikeresen fogják helyre állítani egykori formájába e sok viszontagságon keresztül ment erődt.

Amit Klio legelőször tud róla az, hogy 1190-ben apáczaolostor volt. Majd 1348-ban a városi magistratus kápolnát építtetett hozzá és azt Szent-Erzsébetnek szentelték. Azonban a két királyok korában szent ezéjárt elvesztette. 1462-ben Berczal és Barthosz várkapitányoktól megvette Zápolya István 16000 frtéért, ami akkor óriás ár volt. Zápolya Jánostól elfoglalta Ferdinánd király. Majd ismét János királyé lett és kedves embe-
 rének Laszky Jeromosnak adta. Ettől zálog utján a Thurzóké, majd Thököly Sebestyéné lett. Thököly Imre halála után a Rueber-eké lett, aztán I. Lipót

rendeletével Késmárk városá-é. Azóta is viszontagságos sorsa volt. Használták kaszárnyának, majd volt benne legutóbb himző gyár, most is ott van egy részében a szolgabíróság elhelyezve.

Nagy része azonban restaurálás alatt, jelenleg épen azon a tornyon dolgoznak, mely alatt a kapubolt van és iva fölött kőbe vésvé olvasható ugrós latin betűkkel, hogy Thököly Imre építette 1628-ban.

Legérdekesebb azonban a vár kápolnája. Kopott falú, rozsdás vasajtós külsőjéről nem sejtjenők, milyen csodákat rejt.

A bejáróval szemben a főoltár, jobbról előtte a falnál a szószék, balról Zrinyi Ilona imádkozó széke.

Aki még itt nem volt és ezt az oltárt nem látta, az még igazán remek faragást nem látott.

A fából faragott oltár diszítései, az oszlopokon felfutó szőlőgalyak oly csodálatos finomak, az oltár főalakjai, a

Michelstädter S. E. & H.

Kizárólag czipő-raktár. (Bevésett szabott árral.)

Piacz-u. 40. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

mint a többi velünk versenyző ekszport-államoké.

Azon fordul meg most már a termés valódi sikere, hogy milyen árakat érhetünk el. Mi azt hisszük — s a helyzet tényleges mérlegele mellett sem vélünk csatlódni — hogy valami ijesztő árdepressziótól nincs okunk tartani. A buza-készletek világszerte megritkultak, tehát az egyik tényező — a tavalyi termés fennmaradt készletei — nem nyomják az árakat. A másik, szintén nagyon fontos tényező, az ekszportra termelő államok ideitermése. Erre nézve ma még nem vagyunk teljesen tájékozva. Ama nagy országok közül, amelyek termésükkel a nemzetközi áralakulásra döntő hatással vannak, kiváló mértékben három jön számításba: Amerika, Oroszország és India. Az eddigi becslések szerint Amerikának aligha lesz oly jó termése, mint tavaly. Igaz-hogy a tavalyi rendkívül jó volt s ha az idén nem is dobhat annyi buzát az európai piacra, mint tavaly, de még mindig elég tekintélyes konkurensünk lesz. Az oroszországi termést meglehetősen jónak ítélik, de megbízható becsléseink sem erről, sem India terméséről nincsenek.

Epp úgy hiányzanak adatok Ausztráliáról és Argentínáról, a melyek különben csak tavasszal vetik piacra termésüket. Ami az európai fogyasztó államokat illeti, Franciaországban gyöngye termésre van kilátás. Németországban viszont jó termést várnak, habár az utóbbi hetek itt is megcsappantották a kilátásokat.

Mindent egybevetve tehát, a kilátások az áralakulásokra nem kedvezőtlenek, annyiban, hogy nagyobb árdepresszióra nem mutatkozik sem a bő világtermésben, sem

a nagy készletekben aggasztó ok és alkalom.

A kereslet körülbelül arányban lesz a kínálattal s így az árakban erős változások aligha lesznek. Előnyükre válik mindenestre az az egy-két hét, a melylyel az európai piacokon megelőzzük az idegen új termést. Ami a termés gyors értékesítését előmozdíthatja, arra, mint minden évben, az idén is gondja lesz a kereskedelmi kormányának s a szállítási vállalatoknak. Mind meg fogják tenni a szükséges intézkedéseket a gabonaexport gyors és akadálytalan lebonyolítására, úgy, hogy teljesen fölkészülve nézünk az ekszport-campagne elé.

Minden megtörténik tehát, a mi emberi előrelátással megtehető, hogy az ideai termés áldássá legyen az országra. A végzetbe vetett reménnyel és bizalommal várjuk, hogy számításaink beválnak.

Inzultált lapszerkesztő.

Botrány egy kávéházban.

S a j á t t u d ó s í t ó n k t ó l.

Debreczen, július 11.

Felháborító és párját ritkító botrányt provokált ma, pénteken délután a *Hungária* kávéházban egy, az uri osztályhoz tartozó fiatal ember, aki ügyvéd léte nem átalotta minden elfogadható ok nélkül a helyi sajtó egyik lelkiismeretes és szorgalmas munkását, lapunk felelős szerkesztőjét tetteleg inzultálni. Nem hisszük, hogy van-e még város Debreczenen kívül ebben az országban, a hol a diplomás ember is olyan alacsony gondolkodó lény lenne, hogy a sajtó részéről ért állítólagos sérelmet koresmai modorban torolná meg a sajtó munkásán, aki agyvelőtaszaló és idegbontó munkájában páratlan önzetlenséggel, folyton-folyvást, körömszakadtáig a nagyközönség érdekei

mellett harczol, aki tudását, erejét, agyvelejét a közügyek szolgálatában fecsérli el. Sajnos, hogy Debreczenben még mindig akadnak emberek — diplomás emberek — akik a kultura munkásában általában ellenséget látnak és ha történetesen nem mindenben szájuk ize szerint merészel cselekedni, akkor meg épen holmi megvetni való kupezihért és minősíthetlen individuumot látnak benne, akivel a legalacsonyabb koresmai tónusban, a jobbnevelésű parasztleánytól sem elvárható modorban állanak szóba, mint arra ma délután Weisz József és Freund Jenő ügyvédek vetemedtek.

E pillanatban sokkal jobban fel vagyunk háborodva a minősíthetlen merénylet miatt, mintsem érdemleges bírálatába boesátkoznánk, mert tartunk tőle, hogy jelen felhevült állapotunkban, megelégedve önmagunkról, el találjuk követni művelt olvasó közönségünk ellen azon merényletet, hogy fejéhez találjuk vágni ama uri ruhát bitorló paraszt fráternek mindazon gorombaságokat, a melyek félig-meddig orvtámadása és gyáva viselkedése miatt joggal megilletik ugyan, de jóízűsünk tiltja, hogy papírra vessük. Annyit azonban megjegyzünk, hogy legfőbb ideje volna már, hogy az ilyen és a hozzája hasonló ficsurokat, a kik banditákhoz való tetteikkel beszenyenyezik e város jó hírnevét, a művelt társaság kutaszitsa kebeléből, Debreczen ugysis híres még szerte ez országban a hortobágyi betyáromantikáról, a ezifra szürös paraszt duhajkodó virtusról, a maradi ezivis-szellemről. Ideje, hogy civilizálódjunk, urak és kezdjük a közszellem magasabb színvonalra való emelését az *uri betyárok* megrendszabályozásán.

Egy rövid, humoros ezikkeeske jelent meg e lap tegnapi számában. Olyan tréfás, sértő szándékot kerülő apróság, a minő naponta száz-számra jelenik meg az ország különböző lapjaiban és sehol sem történt még meg, hogy a lap szer-

a majdnem teljes embermagyságban kifaragott négy magyar király: Szt. István, Szt. László, Kálmán és Béla szobrai oly művészesek, oly életteljesek, hogy alig tudjuk, melyiket csodáljuk inkább.

Az oltár két sarkán két nagy angyal, aztán föl magasan ezimerek, virágdíszek, angyalok, valamennyi gyönyörű fadaragvány. Hasonlóan van díszítve a szőszék is.

Másfajta csuda a Zrinyi Ilona imádkozó széke, zárt oldalu magas imaszék, menynek külső falai fa-mozaikkal díszítve.

A különböző árnyalatu fényezett fadarabkák oly különös ügyességgel vannak összeillesztve, hogy egyik oldalon például egy templom oszlopos, boltozatos belsejét a legtisztább perspektívával láthatjuk. Ebben imádkozott Zrinyi Ilona, vagy ha nem akarta, hogy lássák, fönt egy rejtett fülkében, melyben rácsos ablak nyílik a kápolnába. A boltozaton igen szép freskókat találunk, részben azonban újabb keletűek.

Az oltár előtt hatalmas gránittáblák zárják a talajt, ott van a sírbolt, ott van

nak örök nyugalomban a Thokölyek és Laszky Albert. E helyhez fűződik az az állítás, hogy innen a sírboltokon át, a föld alatt rejtett ut vezet, amely némelek szerint egész Lengyelországig halad.

Ott menekültek rossz napokban a vár urai. Újabb időkben sikertelen kutat tak utánna. Nem valószínű, hogy csakugyan vezet alagut innen a hegyek közé, de az emberi észnek megfoghatatlan lenne, hogy Lengyelországig vezessen. Titánok is belecsüggedtek volna oly irtozatos munkába.

Mindenestre úgy ez, mint a kápolna kincsei, egykori uraik gazdaságát és hatalmas erejét hirdetik.

És megállván az oltár előtt, elgondolkoztam, a mai kor miért nem produkál ilyen csudálatos dolgokat? Nincs elég erője?! Nem valószínű.

Az bizonyos, hogy a régi korban a vagyoni és hatalmi erő egyenlőtlenül volt megosztva, egyesekhez tömörülve, így aztán az egyesek terveiket és eszméiket könnyű szerrel valósíthatták, volt kellő erejük hozzá.

A mai korban már a hatalmi erő tekintetében nem tapasztalhatunk ilyen-fajta koncentrálódást, azonban azt látjuk, hogy a különösebb kaliberű alkotások másik rugója, a vagyoni erőnek egyenlőtlen, koncentrálódó megosztása, ma is nagy mértékben feltalálható.

Ezt jól tudjuk, hiszen eleget nyög érte társadalmunk.

De, ha már szendvedjük a hátrányait, miért maradnak el legalább a közönségest meghaladó irányu alkotások?

Komor gondolatokkal eltelve haladtam vissza Késmárk piacán és a szeszélyes külsejű városházig folyton visszanezegettem a várra. Mig csak egyszer rajtakaptam magamat, hogy már nem is annyira az egykori muskétás — torony, mint inkább, egy muskátlis-ablak miatt nézegetek vissza, honnét édes szőke Gretchen-arez mosolygott le rám . . .

Csodálatos vidék. Minden gyönyörű itt, a hegyei, műemlékei, de mégis leginkább — a lányai.

kesztőjét ilyen minősíthetetlen brutális támadásban részesítették volna; legfőleg ha előfordul itt-ott némi differencia — a mi a zsurnalisztikában elkerülhetetlen — uri módon szokás azt másutt elintézni, minthogy ezt is — noha fenn tartjuk, hogy a cikkekében sértésről szó sincs — el lehetett volna uri módon intézni, ha a merénylő nem a hortobágyi műveletlen kondáslegény eszével gondolkozott volna.

Ennyit kívántunk ezuttal megjegyezni a minősíthetetlen támadásra.

A brutális támadás lefolyásáról tudósításunk a következő:

Lapunk felelős szerkesztője tegnap délután rendes szokása szerint a Hungária kávéházban ült több újságíró társaságában. Ugy félhárom óra körül odajött az asztalhoz Freund Jenő ügyvéd és szerkesztőnk előtt megállva, iedgesen kérdezte:

— Maga írta azt a cikket?

— Minő cikket? — kérdezte Harsányi.

— Tudja jól, miről van szó, — idegeskedett az ügyvéd — feleljen.

— Nem tartozom önnek itt felelni, válaszolt szerkesztőnk. Kávéházban vagyok, ha van valami baja velem, tudja, hol a szerkesztőség, ott rendelkezésére állok, ha tisztességes hangon beszél.

Erre Freund Jenő holmi sértő szavakat hebegett, mire szerkesztőnk szintén keményen sértő szavakkal válaszolt és egy heves mozdulattal felállott helyéről. Az ügyvéd ekkor villámgyorsan sarkon fordult és szapora léptekkel elment az asztaltól, a mi kétségtelen jele volt annak, hogy szörnyű mód föltette az irháját.

Körül-belől negyedórával később Weisz József ügyvéd jött a kávéházba és szintén egyenesen szerkesztőnknek tartott, aki éppen háttal ült azon ajtónak, a melyen az ügyvéd berohant. Az ügyvéd megállott Harsányi Sándor szerkesztő előtt s ugyancsak e kérdésre: „*Őn írta azt a cikket?*” ütésre emelte kezét, de e pillanatban Harsányi megfordult és zsebre vette az orvtámadást s szintén ütésre emelte karját, úgy, hogy *mindkettőnek keze egyszerre ütött.*

A következő pillanatban Harsányi már megragadta az asztalon levő gyufatartót és megtámadójához vágta, a mitől a bátor fiskális úgy megijedt, hogy vad futással menekült ki a kávéházból. Harsányi ekkor utánarohant és még egy gyufatartót és egy vizespoharat vágott utána. E közben óriási lármá keletkezett, az összes vendégek felugráltak helyükről és minden szem a menekülő ügyvéd után nézett, — három pénzér pedig Harsányit ragadta meg, a ki nem üldözhetette tovább a gyáván megfutamodott orvtámadót.

A kávéházban még jó negyedóraig tartott a zsivaj, miközben a vendégek tulnyomó része mélyen megbotránkozva adtak kifejezést a brutális támadás fölött, de leginkább az ügyvéd nevetségesen gyáva menekülése botránkozottatta meg a közönséget.

Lapunk szerkesztője az ügyre vonatkozólag az alábbi nyilatkozatot közli:

A „Szabadság” mai számában tréfás kis apróságot írtam, a melyben szándékosan kerültem minden sértő tendenciát, csupán a tréfás témában a helyzet komikumát aknáztam ki. Ilyen humoros cikkek csak százszámra jelennek meg naponta az ország lapjaiban, a kifigu-

rázott egyének neveivel, avagy az illetőket tréfásan körülírva. En is az utóbbit tettem: csak körülírtam a cikkben szereplőket.

A humoros cikkek — igazán érthetetlen okból — olyan felháborodást keltett az érdekeltek körében, amelyet csakis mucsalisan gondolkozó, a kákán is csomót kereső emberektől várhattam volna. És a „felháborodott” urak egynémelyike, a helyett, hogy uri módon magyarázatot kértek volna tőlem, a legalacsonyabb gondolkozásra valló megtorlást választották, a mi egyszerűen mind kvalifikálatlan terrorizmusa a hírlapírói tollnak.

A fenti cikkben részletesen és hüen meg van írva az eset, erre e helyütt nem terjeszkedem ki, csak indokolni kívánom, hogy úgy Freund Jenő dr. ügyvédtől, mint Weisz József dr. ügyvédtől a történetek után miért nem kértem és nem kérek lovagias elégtételt?

Először azért, mert semmi körülmények között sem akarok precedenst szolgáltatni arra, hogy hírlapírói működéséből kifolyólag, ha valaki *ily módon* terrorizál, az illető minősíthetetlen tettet, akár karddal, akár pisztolyal a kezében, én kvalifikáljam.

Ez vonatkozik Freund Jenő dr. ügyvédre.

Másodszor pedig Weisz József dr. ügyvéddel már azért sem lépek a lovagiasság terére, mert olyan gyáva fráter aki — midőn orvtámadása után — ellenfelével szembekerül, a nevetségességig gyávan megfut és nem mer szembe nézni azzal, akit hátulról megtámad, attól se nem kérek és annak se nem adok elégtételt. Egyszerűen megvetem és a büntető bíróságnál keresek megtorlást.

Kijelentem végül, hogy a mai megtámadtatásomból okulva, bárki is tetlegességi szándékból hozzám közeledik — a jogos önvédelem szempontjából — kénytelen leszek töltött revolveremhez nyulni, a melyet a mai naptól — kényszerűségből — zsebemben hordok.

Az egész ügyet egyébként a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége elnöksége elé terjesztem, mint olyan erkölcsi testület elé, a mely hírlapírói működéséből kifolyólag tetteimet bírálni hivatva van s a jelen ügyben további magatartásomat a Szövetség határozatától teljesen függővé.

Debreczen, július 11.

Harsányi Sándor.

A kiegyezés.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 11.

Szell Kálmán miniszterelnök tegnapi bécsi útja nagy meglepetés volt a nagy közönség számára, de a beavatottak már igen jól tudták, hogy a két miniszterelnök között a legutóbbi bécsi tanácskozás óta írásbeli tárgyalás folyt a kiegyezési tárgyalások megnyitása ügyében. Csupán a napot nem tudta Szell Kálmán miniszterelnök szűkebb környezetén kívül senki, hogy mikor kezdődik meg ez a tárgyalás.

Mint fővárosi tudósítónk beavatott forrásból értesül, a két tanácskozás ideje alatt sikerült az ellentéteket a két kormány állspontja között annyira áthidalni, hogy kilátás nyílt ismét arra nézve, hogy újabb részletes tárgyalás sorául elsimíthatják az eddig fenállott nehézségeket.

Az a tény, hogy a tegnap délután tartott tanácskozásokba a két kormány elnök bevonta a szakminisztereket is mindenesetre biztató jelenség a megegyezésre nézve.

A szűkszavu táviratok semmiesetre sem nyújtanak képet a dolog való állásáról, annyit azonban tudósítónk forrása bizonyos dologként állít, hogy az autonom vámtarifa kérdésében már tegnap oly lényeges közeledés történt, hogy az e hó 23-án folytatandó tárgyaláson, a mikor is a vámtarifa harmadik olvasására került a sor, sikerülni fog a végleges megegyezés.

Szó sincs róla, hogy ez a hirtelen fordulat ő felsége közvetítésének a folyománya. A király előtt mind a két fél előadta akkor a maga álláspontját és a királynak ez a kifejezett óhajta, hogy az ellentéteket méltányosan kell elsimítani, hatott Körber urra, a ki lehetetlen követeléseivel csupán a reichsráth kegyét iparkodott megnyerni és követelése az igazságtól nagyon messze szárnyaltak.

„Annyi kétségtelen” — mondotta hírforrásunk, — hogy Szell Kálmán a lényegben mit sem engedett és a jövőben sem hajlandó engedni!

A hol, mint a nyersvámoknál is, egyes tételeknél konciliasabbnak mutatkozott, azt az ipari vámoknál iparkodott kompenzálni eddig is teljes sikerrel.

Az állategészségügyi egyezmény tárgyában még nem döntöttek. Ez a jövő tanácskozásra, maradt fenn. A magam részéről azonban meg vagyok győződve, hogy még e hónap folyamán sikerülni fog e tekintetben is végleges megállapodásra jutni.

Schlauch Lőrincz meghalt.

A magyar katolikus egyház gyásza.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 11.

Nagyvárad biboros püspöke, Debreczen kegyes jóltevője Schlauch Lőrincz nincs többé. Csütörtökön este, 46 napi szenvedés után megtért Istenéhez, kinek nevével ajkán pihent meg.

Ki volt Schlauch Lőrincz? A történelem szövétnéke fogja megvilágítani apróra azt az utat, amelyet az ujaradi szerény házikó szülötte megfutott a nagyvárad püspöki palotáig. E perczen, amikor ott fekszik előttünk halálos ágyán, fehér selyemmel letakarva a kiszenvedett főpap: könyeinken keresztül nem mérlegelhetjük alakját, mely most

bevonul a halhatatlanság Pantheonjába. Csak azt tudjuk, csak azt érezzük, hogy egyike volt a legnagyobbaknak, akiket hazánknak a Génius teremtő ereje adott. Gondolkodását, eszméit az érte meg legjobban, aki nagyszerű műveiben buvárkodott.

Lánglelkű vezére volt hiveinek és hű szolgája az Urnk, aki immár elhívta őt színe elé, hogy megadja örök jutalmát, amiért emberségesen sáfárkodott a kincsekkel, amelyek rábizattak. Ha volt zászló, amelyet ellene vittek a harcba: hajtsák meg most azt hódolattal, amikor az ő aczélimos karjából kihullott a lobogó, melyre nagy jelszavai: Isten és haza voltak írva. A gyászban egyesüljünk mindnyájan, mely sziveinket összeolvasszja a nagyvárad ravatnál; és egyesüljünk a szeretetben, mely legnemesebb végrendelete gyanánt árad felénk egész életéből. És borítsuk el koporsóját a tisztelet, a hála koszorúval, mert olyan pap vala ő, aki nemcsak a templom hideg márvány falai közé járt imádkozni, de imádkozni járt abba a virágos kertbe is, ahol a sziv legszébb tavasza fakad: az *idealizmus*, az *emberszeretet* virágos kertjébe.

A debreczeni egyház nemes barátja és pátrónusa, az apáca zárda s a kath. gimnázium létesítője esti kilencz óraker hunyt el. Haláláról táviratilag értesítették Ő felségét, a ki képviseltetni is fogja magát a temetésen.

A nagyvárad káptalan táviratilag értesítette a temesvári káptalant, hogy Schlauch holtteste kedden Temesvárra viszik. Ma felbontott végrendeletében meghagyta, hogy ott akar pihenni szülei mellett. Végrendeletében így szól: „Vagyonom nincs: egyházmegyéim igazgatására, jótékony czélokra és szegény rokonaimra költöttem mindenemet.” A személyét illető püspöki vagyonrész felét a nagyvárad tanítóképzőnek, másik felét rokonainak hagyta. Palotáját még életében elajándékozta. Uradalmi tisztjeiről, udvari papjairól és eselédjeiről is megemlékezett. Végrendeletében, melynek végrehajtójául kedvenc papját, Fetser oldalkanonokot nevezte meg, hullája fölbonzolását kéri, nehogy tetszhalottként tegyék koporsóba. Rezidenciájára ne tüzzenek zászlót s a halottas szobában fekete lepel helyett sok — sok virág legyen.

Végrendelete értelmében ma bonczolják fel. Beszentelése hétfőn lesz, valószínűleg Császka érsek végzi. A király kabinetirodájától, miniszterektől és főpapoktól meleg részvétlívratok érkeztek.

Életrajzi adatai az elhunyt érdemes bibornoknak röviden a következők:

Slauch Lőrincz bibornok, nagyvárad latin szertartású püspök, született Uj-Aradon 1824. márczius 27. Középiszkoláit Aradon és Szegeden, a teológiát

a pesti egyetemen végezte. Itt már a papnöveldek magyar iskolájának legmunkásabb tagja, irodalmi dolgozataival széles körben keltett feltűnést. 1846. évben levéltáros volt Lanovich esanádi püspök udvarában, a hol Mihalovics, későbbi zágrábi bibornok érsek és Fábry későbbi kassai püspök nagyrabecsülését vívta ki. Pappá szentelték 1847. április 2. Ugyanazon év júliusban Nagy-Szentmiklóson nyert kápláni állomást, a hol nagy buzgalommal folytatta tanulmányait, habár a közbejött nehéz politikai viszonyok nem igen kedveztek neki. 1840. szeptemberében oraviczai, 1850-ben pécskai és ismét nagy-szentmiklósi, végre temesvárbelvárosi káplán, egyuttal a püspöki liceumban a dogmatika tanára és a szentszéknel a szegények ügyvédje volt. 1852. kedvelt tudománya: az egyházjog és egyháztörténelem tanárává és szentszéki ülnökévé nevezték ki. — Buvárokodásait ugyszólván emberfölötti erővel folytatta, egészségét is megrendítette a folytonos, megfeszített szellemi munka. Ennek folytán megvált a tanári pályától és 1859-ben mercyfalvi, 1863-ban gyarmati plébános s egyszersmind kerületi alesperes lett.

Midőn a kath. autonómiai mozgalmak megindultak, — egyházmegyéjének papsága két ízben, 1868. és 1870. autonómiai követé választotta. Ekkor tűnt föl először nagyobb körben. Álláspontjára nézve a nagygyűlésen a bizottság többségének (főpapi) munkálatai mellett tartott hatásos beszédet. Észrevételek czímen egy röpirat jelent meg, állítólag Ghyczy Kálmán tollából, a többség munkálatai ellen, erre Schlauch egy Válasszal felelt s nyugodt, tárgyilagos fejtegetéseivel méltó ellenfélnek bizonyult a kitűnő publicistával szemben. E szereplése által annyira magára vonta a magasabb körök figyelmét, hogy 1872-ben esanád egyházmegyei kanonokká nevezték ki. Kanonoki állásában, megszabadulva az aprólékos teendőktől, még nagyobb buzgalommal látott tudományos foglalkozásokhoz. Nyugalmát azonban nem sokáig élvezhette, mert 1873. márczius 17. szatmári püspökké nevezték ki.

1877-ben elnöke, 1894-be tiszteletbeli elnöke a Szent-László társulatnak, a melynek közgyűléseit, irányt adó megnyitó beszédeivel, melyek a legfontosabb kérdéseket épen idejében egy-egy nagy szabású tanulmányban hozzák tisztába, nagy eseményekké tette. Ez időtől már a magyar püspöki karnak vezéralakjaj közé tartozik. Különösen a főrendiházban nem volt fontosabb, kivált az egyházat érdeklő tárgy, melynek vitájában egy-egy feltűnő tudomány s kimagasló ékeszólású beszéddel ki ne vette volna részét.

A közoktatási törvény, a zsidók és keresztények közötti házasságra vonatkozó törvényjavaslat s az egyházpolitikai újabb törvények tárgyalásai közben elvülhetetlen dicsőséget szerzett az egyháznak, hazának s nevének. A kötelező polgári házassági javaslatra a király felszólítására készített memoranduma a küzdelmesnek mondhatni tengelyévé vált. 1880. v. b. t. tanácsos, 1884. a vaskorona-rend I. oszt. lovagja, 1885. a budapesti egyetem tiszteletbeli teológiai doktor, 1886. római gróf és pápai trónálló főpap, 1887. apr. 8-án nagyvárad püspök, 1893. jun. 12-én bibornok, első a nagyvárad püspökök sorában.

József főherceg Debreczenben.

Diszebéd a „Bika”-ban.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 11.

A magyar uralkodó-család népszerű főhercege, József királyi fenség, a honvéd hadak vitéz vezére tegnap délután négy óraker utazott el városunkból.

Reggel már hat óraker talpon volt s elköltve a paprikás szalonna és kávéból álló egyszerű reggelit, hét óraker kocsira ült s a város híres ötösén H.-Házra hajtatott, a hol szemlét tartott a budapesti első honvédgyalogezred zászlóaljai fölött. Vele mentek Braun alezredes Vécsey István báró százados, császári és királyi kamarás és Kafka Ignác dandárparancsnok.

A hadházi gyakorlótéren rövid szemlét tartott a fenség. A kellemetlen esőzés elmosta a fényes katonai parádét, mely ép e miatt ezuttal sem nyújtotta azt az érdekes, színes képet, a mit rendszeren, más alkalmakkor. Ő fensége gyalog sétált el a sorfalat álló honvéd zászlóaljok között s a szemle végeztével az egybegyűlt tisztikar előtt meglegegedéssel szólt a látottakról.

Fél tizenegyker érkezett vissza a főherceg „Bika” szállóbeli lakására az utca közönségének lelkes éljenzése közepette. Déli egy óraker a babérral díszített emeleti nagyteremben ebéd volt a főherceg látogatásának alkalmából. Összesen tizenkilenczen kaptak meghívást az ebédre 11 köztiszt és 8 polgári kiválósága Debreczen társadalmának. Meghívást nyertek: Puky Gyula főispán, Rássó Gyula alispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Széll Farkas, Tolnay Kornél, Faust Elek, Kerpely Kálmán, Csánky Viktor és Géresy Kálmán tankerületi igazgató.

Az étel sorja a következő volt:

Zöld borsó-leves vajas galuskával.

Tok tartár mártással.

Tüzdelt vesepecsenye és borju szeletek körítve.

Töltött káposzta sertés borda szelettel.

Liba pecsenye kovászos ugorkával.

Káposztás rétes.

Sajtok.

Fagylalt.

Vegyes gyümölcs.

Kávé.

Borok:

Homoki fajbor. — Rizling.

Villányi és ménesi vörös.

Ásványvizek:

Giesshülli. — Ebesi.

A diszebéd esőndben, zene nélkül folyt le, tekintettel a szász király néhai Albert Ő felsége halála alkalmából elrendelt udvari gyászra. Ebéd alatt a fenség hosszasan elbeszélgetett többekkel, különösen szívesen szólva debreczeni látogatásai emlékeiről.

József főherceg délután a gyorsvonattal utazott tovább Budapest felé.

UJDONSAGOK.

Relytélyes házostrom.

Közápor a Vendég-utcán.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 11.

A relytélyes kódobálás nem új dolog, mivel igen gyakran hallani róla Debreczenben is, másutt is. A relytélyeszerű dolgokkal pedig előszeretettel foglalkoznak az emberek, amennyiben, mindig jobban izgatja az agyat olyasmi, aminek nem látni a nyitját, amit valami misztikus homály főd. A problémák pedig vonzó, érdekes tárgyak, bármilyen alakban jelentkezzenek is. A kódobálást igen sokféle módon magyarázták már az emberek, de azért végleges megállapításra még mindig nem jutottak. Egyik-másik esetből még mindig nem tudták kihámozni a valóságot és így a tudósok a legközelebb férfköző jelentést fogadták el, t. i. hogy spirituális tünevény.

Tegnap Debreczenben ismét egy ilyen magyarázatra szoruló eset fordult elő. A Vendég-utcában egy ház körül röpködtek a kövek. melyeket láthatatlan kezek szórtak nagymennyiségben a ház felé. az ablakokat beverdesve egy szálíg. Reggelre az udvar tele volt kódarabokkal, melyek az éj folyamán röpültek be és bármennyire kutatták is a röpülő kódarabok nyomát, nem tudtak ráakadni a dobálókra. Egyik pillanatban balról. másikban jobbfelől röpültek a kövek. anélkül, hogy egy élőlény lett volna a láthatáron minden szorgos kutatás daczára.

Ez a tegnapi eset ismét feleveníti a problémát, mely már évek óta gyöttri a relytélyeket kutató agyvelőket. A megoldáshoz azonban ma is épen olyan messze vagyunk, mint voltunk száz évvel ezelőtt, amikor ép oly mindennapi eset volt az ilyen fajta relytélyes kódobálás, mint akár ma.

El kell tehát fogadnunk azt a magyarázatot, amit a spirítiszták nyújtanak, t. i. hogy médium lévén a házban, a szellemek erőt (perspirit) merítenek belőle és annak a segítségével dobálják a köveket. Amilyen hihetetlenül hangzik ez a föltevés, ép olyan természetesen lehet bebizonyítani, ha ahhoz értő emberek kutatják a nyomokat. E helyett azonban a rendőrséget keresik meg az emberek, ahol aztán végleg bünygynek szokták deklarálni e dolgot és kutatnak is utána, amíg meg nem unják. Ilyenkor aztán a nyomozás eredménytelen lesz és az ügy rendőrségileg el van intézve. A Vendég-utcai kódobálókat is rendőrség keresi, de igen kétes, hogy elfogják-e a relytélyes kódobálókat.

Öngyilkos munkás.

Állandó rovat.

Tegnap állandó rovatot nyitottunk a halál önkénteseinek s ime újabb anyagból gondoskodott a szomorú rovat számára egy halni vágyó szerencsétlen.

A legújabb öngyilkost Bodor Lajosnak hívják. Beregmegyei születésű, de régebben tartózkodott Debreczenben s a vasúthoz járt napszámra. Hogy mi keserítette halálra, az örök titok marad. Tapogatózni, találgatni lehet — de bizonyosat kisésem tudhat; Bodor Lajos sirba vitte a maga titkát.

Reggel hét órakor találták fölakasztva az Ispotály lapos egy félreeső akácán s a vasúti őrség jelentette az esetet a bünygyi osztályhoz, — honnan Bardócz András rendőrbiztos ment ki a helyszínére. Még élt, mikor Balkányi Emil dr. megjelent a haldoklónál, de segíteni már nem lehetett. Hulláját beszalították a közkórházba, hol ma boncolják fel.

Most, hogy Bodor Lajosról is elmondottuk a köteles beszámolót, aggódva kérjük: meddig tart az átkos járvány? Immár két hete elmúlt, hogy naprólnapra öngyilkosság öngyilkosságot követ. Mikor lesz vége a boldogtalan, halálra kész kornak?!

A nyomor és szerelem halottainak tragikumai megdöbbentően összehalmozódott. Ész nélkül rohannak egymásután abba a sötétségbe, a hol boldogságukat vélik fölatalálni s künn a temetőkből nap-nap után újabb koporsót könnyeznek árvák és özvegyek.

* **Görög katolikusok ünnepe.** A gör. kath. egyház ma ünnepli a szt. Péter és szt. Pál főapostolok emlékűnnepét, mely alkalomból a helybeli gör. kath. kápolnában az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet és kenyéráldás; délelőtt 9 órakor sz. mise, utána miroválás: délután 3 órakor veesernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Az igazságügyminiszter a munkásokért.** Az aratás, a nagy munka megkezdődött országszerte s ugyanekkor kapják meg a városok s a bíróságok Plótz Sándor igazságügyminiszter rendeletét, mely szerint a kihágásokért és kisebb büntetésektől elítelt gazdák és mezei munkások csakis a mezei munka szünetelése idején kényszeríthetők büntetésük kitöltésére. A minisztert eme rendelet kibocsátásánál az a humánus elv vezette, hogy egyes családok a mezei munka idejére ne fosztassanak meg kenyérkeresőjüktől.

* **Jégeső a Pallagon.** Tegnap délben rövid ideig tartó jégeső volt a Pallagon. Nagyobb kárt nem okozott, mindössze a dohányban. Jég után óriási vihar keletkezett, mely gyökereztől tépte ki az utszéli fákat.

* **A paprika.** Két kofaasszony paprikával intézte el tegnap pörös ügyét a piacon, mikor a konkurencia oda fejlődött közöttük, hogy a tettegesség lépett előtérbe. Szatmári Józsefné és Ujfalusi Józsefné a két asszony neve, akik valami „nagysága” fölött ezivakodtak, amíg az egymás mázsás piaci gomombaságaitól féldühödvé hajba kaptak elannyira, hogy Szatmáriné jeles kollegájának egy marék paprikát szórt a szeméi közzé. — Az ügy a rendőrségen végződött, a hol utcai botrányért büntették meg a két vászoncselédet.

* **Vesztett kutya harapás.** Szinte állandó rovatot lehetne vezetni Debreczenben a vesztett kutya harapásokról, valamint az öngyilkosságokról is. — Tegnap ismét garázdálkodott egy vesztett eb a városban. Szerencsére csak egyetlen áldozatot szedett, Nagy Jakab hentes sze-

mélyében. A szerencsétlenül járt embert felszállítják a Pasteur-intézetbe.

* **Pusztító orkán.** Tegnap este óta valóságos orkán pusztít a fővárosban. A czejtáblákat játszi könnyűséggel vagdosta a járókelők fejéhez, az utcákon elültetett fákat pedig gyökereztől tépi ki: Legnagyobb pusztítást az üllői-uton vitt végbe, ahol vagy tíz fát szakított ki. A Margit-hid pesti oldalán még komolyabb balesetet okozott a vihar. Feldöntött egy üres szekeret, amelynek bakjáról leesett Rapolter János 51 éves budakeszi kocsis és súlyos zuzódásokat szenvedett. A mentők nyújtottak neki első segélyt, azután a Rókusba vitték.

* **Eltűnt 30 korona.** Egy előkelő debreczeni urnő tért be tegnap Krausz Mariette masamód üzletébe, hogy vásárlásokat tegyen. Harminez koronát vett elő a tárcájából és az asztalra téve beszélgettek, mialatt többen jöttek-mentek az üzletben. Mire fizetésre került a sor, a pénz az asztalról eltűnt. Valami ügyes tolvaj tüntette el. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnél.

* **Tolvaj lány.** Csegéről tegnap Debreczenbe jött egy Balogh Róza nevű leányzó, hogy itt munka után nézzen. Egy régi ismerősével, Horváth István napszámossal találkozott a városban, — mire együtt indultak meg. Egy pohár borra szállította be Horváth a leányt és be is tértek egy korezmába, a hol mihamarabb vigan borozgattak. A férfi a szesz hatása alatt közelebb húzódott Balogh Rózához, aki alkalomadtán ügyesen kicsent Horváth zsebéből 30 koronát. A lányt most a rendőrség vette őrizet alá.

* **Angelotti mulató.** Két nap óta Angelotti Vilmos kitűnő társulata mulattatja az „Otthon” kerthelyiségének elegáns közönséget, Szebbnél-szebb számok, kiváló művészek töltik be az előadás műsorát s a mulató méltán megérdemli a debreczeni közönség pártfogását és látogatását.

* **Találtatott** egy göndör, fehér szőrű, oroszán fajta nőstény kutya. Tulajdonosa átveheti a „Szabadság” nyomdában, Csapó-utca 9 sz.

x **Örvendetes** jelenség, hogy reklámmal silány árut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökere magyar gyáros* ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolyaszappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrönömítés üditő szerrel készítve, oly kiváló mosdószappan, hogy minden külföldit háttérbe zorit. Rendkívül szelid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros **Miskolczon** Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom és más mosdószappanaim 20 fillértől felfelé kaphatók.

x **A vértképző** anyagokat tartalmazó tápláló szerek elégtelen csekély élvezete, szokta legtöbb esetben a vérszegénységet és sápkórt előidézni. A vér fő anyagré-

szei: a vas, fehérnye és phosphor. Az egészséges test a napi táplálékból veszi ezen anyagokat. A vérszegény és sápkóros beteg meggyengült emésztő szervei azonban nem képesek a szükséges mennyiségű tápláló szerek kellő feldolgozására. Az ily betegnél egy concentrált és könnyen emészthető táplálék beszerzése válik szükségessé. Ezen fontos feladatot kiválóan szépen oldotta meg a kellemes ízű „Fersan-cacao.” Ezen készítmény, a vér főalkotó részeihez hasonlóan — egyenlően tartalmazza a vasat és phosphort, mely szerek a fehérnyének mint acidalbuminák előállításához mellett rendkívülien könnyen emészthető.

x Hangverseny. Márkus Jenő sör-esarnokának a „Dréhernek” kerthelyiségében a 39. gyalogezred zenekara ma vonós hangszerekkel hangversenyezik.

MULATSÁGOK.

A kereskedő-iffak dalestélye. A debreczeni kereskedő-iffak társulatának dalköre ma, szombaton este táncszal egybekötött dalestélyt rendez a Dobos pavillonban. A kereskedő-iffak dalköre már többször adta fényes tanujelét képzettségének, ami Frenzl Rudolf karnagy érdeme. A dalestélyei is mindig sikerült mulatságok, ahova igen szívesen látogat el a közönség. Somossy László, a dalkör agilis elnöke áll a rendező-bizottság élén és ez már elég garancia arra nézve, hogy az estély egyike lesz a nyár legsikerültebb multságainak. A dalestély műsora a következő:

1. Nyitány. — Magyar Testvérek zenekarától. 2. Óseink emléke. Huber K. Éneklő a Dalárda. 3. Szemere József, hegedű solo. 4. Tihanyi Echohoz férfikarra, Mácsaytól. éneklő a dalárda. 5. Népdalegyveleg. Fővényesi átiratában, éneklő a dalárda. 6. Donogán Istvántól Népdalok. 7. Rákóczy-induló, éneklő a dalárda.

SZINHÁZ és MŰVÉSZET.

— (A Vigszínház Debreczenben.) A Vigszínház tagjaiból álló művésztársaság tegnap „Az őrnagy ur” című bohózzal köszöntött be a debreczeni színpadon. Zsufolt ház tapsolta a jeles művészeket s Varsányi Irén, Nikó Lina, Szerémy Gizella, Hegedűs, Szerémy, Tapolczay, Góth, Rónaszéky, Vendrei sokkal méltóbbak a közönség elismerésére, semhogy külön dicséretüket zengeni fölösleges ne lenne. Maga a darab, melyről sok szó esett az utóbbi időben — hogy egész közönséges, de talán találó hasonlattal élünk, veszedelmes fegyverhez hasonlít, a mely nem való gyerekek kezébe, de hozzáértők tudnak vele bánni. „Az őrnagy ur”-at elő lehet úgy adni — hogy botrányt provokál, de bemutatható úgy is, mint tegnap a „Vigszínház” művészeitől láttuk élvezhető, diskkrét, művészi finomsággal. A nézőtér zsufolásig megtelt és zajos tapsokkal fejezte ki megelégedését. Ma megismétlik a tegnapi nagyhatású bohózatot.

TÁVIRATOK.

A közös minisztertanács.

Bécs, július 11. (Saját tudósítónktól.) A tegnapi tanácskozáson az összes résztvevő miniszterek rendkívül élénkséggel vettek részt, úgy hogy a tanácskozás után valamennyien ki voltak merülve. Széll Kálmán és Láng Lajos azonnal távoztak, míg Darányi miniszter késő éjjelig dolgozott Biró osztálytanácsossal. A *Neues Wiener Tageblatt* szerint a két kormány szakelőadói ma megkezdték a tárgyalásokat a kiegyezés ügyében. Ma azon modus procedendiról tanácskoztak, melyet a vámtarifa javaslat harmadik felolvasásánál követni fognak.

Károlyi grófnő válópöre.

Budapest, július 11. (Saját tudósítónktól.) Az itteni járásbírósnál ma tárgyalta gróf Károlyi Györgyné, szül. Frank Boriskának férje ellen ideiglenes tartásdíjáért beadott keresetet. A bíróság kötelezte Károlyi grófot nejeinek havonként 2000 korona tartásdíjat fizetni, egyúttal négy hónapra visszamenőleg is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Bál után. A mi a bálon történt, azt annak idején eleget tárgyalta az utca s így fölösleges elmondanunk. Mindössze arról kell beszámolnunk, a mi bál utáni história s a melynek következményeképpárba jözték itél el a debreczeni kir. járásbírósnak tegnap két fiatal. Ifju Varga Lajos joghallgató és Kormos Gyula hivatalnok voltak az ellenfelek s ügyükben tegnap itél Ferenczy Lajos dr. járásbíró. Vargát — Weinberger Sándor dr. védte, enyhe büntetést kérve védekezére, ki — szerinte a körülmények és társadalmi szabályok kényszere alatt eselekedett mikor Kormost provokálta. A bíróság helyt adva a védő indokolásának, mindkét vádlottat 8—8 napi államfogházra ítélte.

§ Fölmentett kereskedő. Stern Izidor paplangyárt alapított Debreczenben. A vállalkozás azonban nem sikerült és Stern rövidesen esődöt is kért maga ellen. A esőd folyamán olyan körülmények merültek fel, melyek alkalmasak voltak arra, hogy csalárd bukás miatt helyezték vád alá Stern Izidort. A vád úgy szólt, hogy fizetéseképtelenségének tudatában nagy mennyiségű árut rendelt és hogy a könyveket sem vezette rendesen. A tegnap megtartott bünygyi főtárgyalás alatt a bizonyítási eljárás során kitünt, hogy a vádak minden alapot nélkülöznek, a kir. ügyész tehát a vádat elejtette, mire a törvényszék megszüntető végzést hozott.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: Jablonczay Kálmán.

VI.

Pogány esküvő.

(Folytatás)

Ez a boszorkány ujjával mutatva a guggoló vén asszonyra csupán azért lesz osztály társatok a halálban, mert ő kardoskodott legerősebben a fehér asszony életben hagyásában.

Vagyis itt mindenkinek meg kell halni a ki idegen, és a ki a fejedelem ellenében mér gondolkozni.

Hanem ezt én nem türhetem nem engedem a Kafferekről feltételezni senkinek, hogy azok mindenben (ezt a szót erősen meg nyomta) igazságtalanok.

En titeket megfoglak menteni.

Ma éjjelre a fejedelem parancsából egy közös sátorba fogtok éjjeli nyugalomra térni.

Ez a sátor a mérges kigyók termelő fészke, melyek éjjel-oroza ejtik meg halálos harapásaikat. De ne féljete, ahol Kretur jelen van ezek a kigyók nem veszedelmesek. Ő réti és csak egyedül ő tudja, hogy kell ezen veszélyes állatokat tehetetlenné tenni.

Tehát a kigyók benneteket bántani nem fognak.

Miután minden élő kaffer biztosan meg lesz arról győződve, hogy holnap reggel a sátor belsejében négy halottat fognak találni a szigorú őrizetet sem gyakorolják.

A hajnali csillag fényénél megszökhettek... Amoda ujjával egy magányosan álló szikla csoport felé mutatva négy ló fog benneteket várni, melyen viradatig messze elvágathattok.

(Folyt. köv.)

719.
1902. tki.

Árverési hirdetmény.

Hajdu-Szovát község tulajdonát képező téglá és cserépgyár a folyó év augusztus hó 3-án délelőtt 10 órakor Hajdu-Szovát község házánál 1500 korona kikiáltási ár mellett 6 egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Hajdu-Szovát 1902 július 10-én.

Nádházi Béni

P. Szabó Lajos.

jegyző.

h. főbíró.

Egy 360 k. hold

első rendű földekből álló, elegendő és jó karban levő gazdasági épü etekkel ellátott egy tagban fekvő birtok több évekre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni jelenleg Adler Farkas tulajdonos távolétében megbizottjával Adler Samuval. H.-szoboszlón.

IGLÓFÜRED

**KLIMATIKUS GYÓGYHELY
ÉS GYÓGYFÜRDŐ**

Szepesmegyében, Igló vá-
ros határában, 580 m., a
tenger színe fölött.

Évad, május 15-től október 1-ig.

NYARALÓHELY,

MELEGFÜRDŐK,

Fenyő- és kádfürdők.

Napi szobaárak 1 k.-tól 8 koro-
náig. Heti szobaárak 7 k.-tól
38 koronáig.

A szobaárba egy teljesen felsze-
relt ágy ágyneművel értendő.

PENSIO

Czélszerűen berendezett hidegvízgyógyintézet.

Vasuti állomás IGLÓ (Kassa-Oderbergi va-
sut). Bérkocsi- és társaskocsi-összeköttetés.

Posta- és Távirdaállomás helyben

Felvilágosítással szolgál a fürdőgondnokság Iglófüreden.

Egy nagy boros

piaczet sürgősen

keresek hasznóérbe.

Czim a kiadóhivatalban.

Szines és fehér Batiszt

Mosó Blousok remek választékban
olesón kaphatók a

Párisi divat áruházban

a főposta mellett.

és halhólyag elismert legbiztosabb óv-
szer, eredeti párisi csomagolásban.
Orvosi tekintélyek ajánlata szerint
teljesen biztos és ártalmatlan, tu-
czatja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona.
Capot americans (rövid): 4, 6, 8, 10.
Diana-öv (havi kötszer) 8—11 korona.
Dusan felszerelt raktár: irrigátorok,
fecskendők, suspensoriumokban stb.
Pessarium oclusivum. Mezinga tanár
szerint csak orvosi rendeletre ada-
tik ki.

Uj! Aut vaginal spray! **Uj!**
a legbiztosabb és legkényel-
mesebb női különlegesség ára kor. 15.
Képes árjegyzéket, zárt borítékban, titok-
tartás mellett.

Keleti J. orvos-sebészeti mű- és kötszer-
gyár. Alapítva 1878.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

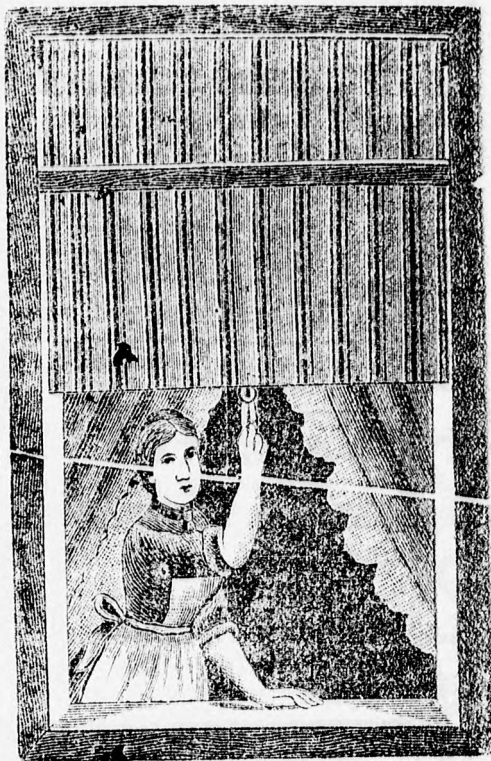
Fényképező

kamara legalkalmasabb
ajándék. Kellemes szó-
rakozás és hasznos idő-
töltés. Ingyen oktatás
és utasítás. Tessék ár-
lapot kérni **Komáromi
József** fényképészeti szak
üzletéből: Debreczen, Piacz-utca 12 sz

Hol jó és olesó! *Fazekas Kál-
mánnál* Hatvan u. sz. (Koszu-
rus-ház), hol mindennemű földfestékek
valamint pillanat alatt száradó szobapadló
és butor lakkok, firnisz, vékony és vastag
asztalos enyv 38 kr kilója és minden e
szakmába vágó czikkek olesóbban mint
bárhol a nagyérdemű közönség rendel-
kezésére állanak. 100 kiló portland 5, 100
kiló román 3 kor.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélszerűsége, olesósága és kényelmességénél-
fogva felülmulthatatlan. A rudak önműködése ál-
tal az eddig előfordult kellemetlenségek, min
egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödés
vagy azok kiszakítása teljesen ki van zárva.
A redőny tetszés szerinti magasságban megáll
mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a
szövet tartósságára nézve igen előnyös.

Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál
alkalmazható, a rud be- vagy kiakasztása
egyszerűes egy percnyi idő alatt eszkö-
zölhető.

Vidéki megrendelések azonnal teljesítettnek.
Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.

Debreczen, Kossuth-utca 25.

Hirdetések

a SZABADSÁG napilap számára . .
jutányos áron felvételnek.

TÓTH GYULA

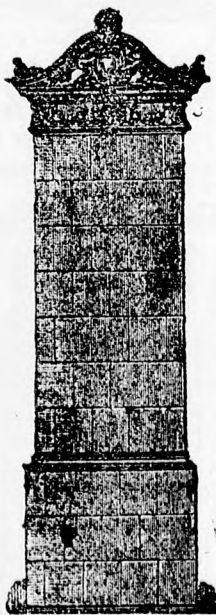
vaskereskedő DBRECZEN,

Piacz és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát : vas, szer-
szám, épületvaslás. hizi-, kerti-
és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. szám alatti raktáramban

nagy választék magyar és bud-
veiszi gyártmányu porcellan
kályhákban, valamint első minő-
ségű vasbutorok, fürdőkádak, jég-
szekrények és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak.

